Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

13 päivänä tammikuuta 2022 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuluttajansuoja – Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen – Asetus (EU) N:o 1169/2011 – Liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohta – Elintarviketietojen antaminen kuluttajille – Elintarvikkeiden merkinnät ja esillepano – Direktiivi 2000/36/EY – Liitteessä I olevan A osan 2 kohdan c alakohta – Kaakao- ja suklaatuotteet – Jäsenvaltiossa kuluttajille tarkoitetun elintarvikkeen ainesosaluettelo

Asiassa C-881/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Krajský soud v Brně (Brnon maakunnallinen tuomioistuin, Tšekki) on esittänyt 25.10.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 4.12.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Tesco Stores ČR a.s.

vastaan

Ministerstvo zemědělství,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan, neljännen jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos sekä tuomarit I. Jarukaitis, I. Ziemele ja M. Ilešič (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Tanchev,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Tesco Stores ČR a.s., edustajanaan L. Šrubař, advokát,

– Ministerstvo zemědělství, edustajanaan R. Pokorný,

– Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek, J. Vláčil ja J. Očková,

* Oikeudenkäyntikieli: tšekki.

– Euroopan komissio, asiamiehinään B. Hofstötter, P. Ondrůšek ja B. Rous Demiri,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.10.2021 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 (EUVL 2011, L 304, s. 18) liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohdan, luettuna yhdessä elintarvikkeena käytettävistä kaakao- ja suklaatuotteista 23.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/36/EY (EYVL 2000, L 197, s. 19) liitteessä I olevan A osan 2 kohdan c alakohdan kanssa, tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Tesco Stores ČR a.s. (jäljempänä Tesco) ja Ministerstvo zemědělství (maatalousministeriö, Tšekki) ja jossa on kyse Tescon Tšekissä myymien tuotteiden merkinnöistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 1169/2011

3 Asetuksen N:o 1169/2011 johdanto-osan 1, 3, 4, 13, 17, 20, 22 ja 26 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(1) [SEUT] 169 artiklassa määrätään, että [Euroopan] unioni myötävaikuttaa kuluttajansuojan korkean tason saavuttamiseen toimenpiteillä, jotka se toteuttaa [SEUT] 114 artiklan nojalla.

– –

(3) Kuluttajien terveyden korkeatasoisen suojelun varmistamiseksi ja kuluttajien tiedonsaantioikeuden takaamiseksi olisi varmistettava, että kuluttajille annetaan asianmukaisesti tietoja heidän kuluttamistaan elintarvikkeista. – –

(4) Elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä 28 päivänä tammikuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 [(EYVL 2002, L 31, s. 1)] mukaan elintarvikelainsäädännön yleisenä periaatteena on tarjota kuluttajille lähtökohdat tietoon perustuvien elintarvikevalintojen tekemiseksi ja ehkäistä kaikki menettelytavat, jotka voivat johtaa kuluttajia harhaan.

– –

(13) Yhteisten määritelmien, periaatteiden, vaatimusten ja menettelyjen vahvistaminen on tarpeen, jotta elintarvikkeita koskevia tietoja määrittävillä unionin ja jäsenvaltioiden toimenpiteillä olisi selkeät puitteet ja yhteinen perusta.

– –

(17) Pakollisten elintarviketietojen ilmoittamisvaatimuksen ensisijaisena tavoitteena olisi oltava se, että kuluttajat pystyvät tunnistamaan elintarvikkeen, käyttämään sitä tarkoituksenmukaisesti ja tekemään valintoja, jotka soveltuvat heidän yksilöllisiin ruokavaliotarpeisiinsa. – –

– –

(20) Elintarviketietoja koskevassa lainsäädännössä olisi myös kiellettävä sellaisen tiedon käyttö, joka johtaisi kuluttajaa harhaan erityisesti elintarvikkeen erityispiirteiden, elintarvikkeiden vaikutusten tai ominaisuuksien osalta tai josta saisi sen käsityksen, että elintarvikkeella olisi lääketieteellistä vaikutusta. – –

– –

(22) Kaikista pakollisista tiedoista, jotka olisi lähtökohtaisesti annettava kaikista loppukuluttajalle ja suurtalouksille tarkoitetuista elintarvikkeista, olisi laadittava luettelo. Kyseisen luettelon olisi sisällettävä voimassa olevan unionin lainsäädännön mukaisesti jo vaaditut tiedot, sillä sitä pidetään yleisesti arvokkaana säännöstönä kuluttajan tiedonsaannin kannalta.

– –

(26) Elintarvikkeiden merkintöjen olisi oltava selviä ja ymmärrettäviä, jotta niistä olisi apua kuluttajille, jotka haluavat tehdä parempiin tietoihin perustuvia elintarvike- ja ruokavaliovalintoja. – –”

4 Asetuksen N:o 1169/2011 I luku, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”, sisältää asetuksen 1 ja 2 artiklan.

5 Kyseisen asetuksen 1 artiklan, jonka otsikko on ”Kohde ja soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa säädetään perusta kuluttajansuojan korkean tason varmistamiseksi elintarviketietojen osalta, ottaen huomioon kuluttajien erilaiset käsitykset ja tietotarpeet, ja varmistetaan samalla sisämarkkinoiden häiriötön toiminta.”

6 Mainitun asetuksen 2 artiklan, jonka otsikko on ”Määritelmät”, 2 kohdassa täsmennetään seuraavaa:

”Lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– –

c) ’pakollisilla elintarviketiedoilla’ tietoja, jotka unionin säännösten mukaan on annettava loppukuluttajalle;

– –

f) ’ainesosalla’ elintarvikkeen tuotannossa tai valmistuksessa käytettyä ainetta tai tuotetta, aromit, elintarvikelisäaineet ja elintarvike-entsyymit sekä koostetun ainesosan osat mukaan lukien, joka on mukana valmiissa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa; – –

– –

h) ’koostetulla ainesosalla’ ainesosaa, joka koostuu useammasta kuin yhdestä ainesosasta;

– –

n) ’virallisella nimellä’ elintarvikkeen nimeä, josta säädetään elintarvikkeeseen sovellettavissa unionin säännöksissä, tai jos tällaisia unionin säännöksiä ei ole, sitä nimeä, josta säädetään siinä jäsenvaltiossa sovellettavissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä, jossa elintarviketta myydään loppukuluttajalle tai suurtalouksille;

– –”

7 Asetuksen N:o 1169/2011 II lukuun, jonka otsikko on ”Elintarviketietoihin liittyvät yleiset periaatteet”, sisältyvän 3 artiklan, jonka otsikko puolestaan on ”Yleiset tavoitteet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Elintarviketietojen antamisella on pyrittävä kuluttajien terveyden ja etujen suojelun korkeaan tasoon antamalla loppukuluttajille perusta tietoon perustuvien valintojen tekemistä ja elintarvikkeiden turvallista käyttöä varten, kiinnittäen erityistä huomiota terveydellisiin, taloudellisiin, ympäristöön liittyviin, sosiaalisiin ja eettisiin näkökohtiin.”

8 Kyseisen asetuksen III luku, jonka otsikko on ”Elintarviketietoja koskevat yleiset vaatimukset ja elintarvikealan toimijoiden velvollisuudet”, sisältää muun muassa asetuksen 6 ja 7 artiklan.

9 Mainitun asetuksen 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Perussääntö”, säädetään seuraavaa:

”Elintarvikkeeseen, joka on tarkoitettu toimitettavaksi loppukuluttajalle tai suurtalouksille, on liitettävä elintarviketiedot tämän asetuksen mukaisesti.”

10 Kyseisen asetuksen 7 artiklan, jonka otsikko on ”Hyvät tiedotuskäytänteet”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Elintarviketiedot eivät saa johtaa harhaan, erityisesti

a) elintarvikkeen erityispiirteiden ja erityisesti sen luonteen, yksilöllisyyden, ominaisuuksien, koostumuksen, määrän, säilyvyyden, alkuperämaan tai lähtöpaikan, valmistus- tai tuotantomenetelmän osalta;

– –”

11 Asetuksen N:o 1169/2011 IV luvussa, jonka otsikko on ”Pakolliset elintarviketiedot”, oleva 1 jakso, jonka otsikko on ”Sisältö ja esittämistapa”, sisältää muun muassa asetuksen 9 ja 15 artiklan.

12 Kyseisen asetuksen 9 artiklan, jonka otsikko on ”Luettelo pakollisista tiedoista”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Seuraavien tietojen ilmoittaminen on pakollista 10–35 artiklan mukaisesti, jollei tähän lukuun sisältyvistä poikkeuksista muuta johdu:

a) elintarvikkeen nimi;

b) ainesosaluettelo;

– –”

13 Mainitun asetuksen 15 artiklan, jonka otsikko on ”Kielivaatimukset”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Rajoittamatta 9 artiklan 3 kohdan soveltamista, pakolliset elintarviketiedot on annettava kielellä, jota kuluttajat niissä jäsenvaltioissa, joissa elintarviketta pidetään kaupan, ymmärtävät helposti.

2. Jäsenvaltiot, joissa elintarviketta pidetään kaupan, voivat omalla alueellaan määrätä, että tiedot on annettava yhdellä tai useammalla unionin virallisista kielistä.”

14 Kyseisen asetuksen IV luvussa olevaan 2 jaksoon, jonka otsikko on ”Pakollisia tietoja koskevat yksityiskohtaiset säännökset”, sisältyy asetuksen 17 artikla, jonka otsikko puolestaan on ”Elintarvikkeen nimi” ja jonka 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Elintarvikkeen nimen on oltava sen virallinen nimi. Jos tällaista nimeä ei ole, elintarvikkeen nimen on oltava sen tavanomainen nimi, tai, jos tavanomaista nimeä ei ole tai tavanomaista nimeä ei käytetä, on annettava elintarviketta kuvaava nimi.”

15 Asetuksen N:o 1169/2011 IV luvussa olevaan 2 jaksoon sisältyy asetuksen 18 artikla, jonka otsikko on ”Ainesosaluettelo” ja jonka 1, 2 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Ainesosaluettelo on otsikoitava tai sen edellä on oltava soveltuva otsikko, joka koostuu ilmauksesta ’ainesosat’ tai sisältää sen. Sen on sisällettävä kaikki elintarvikkeen ainesosat painon mukaan alenevassa järjestyksessä sellaisina kuin ne ilmoitettiin niiden käyttöhetkellä elintarvikkeen valmistusprosessissa.

2. Ainesosat on soveltuvin osin ilmoitettava niiden yksilöllisellä nimellä 17 artiklan ja liitteen VI säännösten mukaisesti.

– –

4. Liitteessä VII ovat tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamista koskevat tekniset säännöt.”

16 Asetuksen N:o 1169/2011 liitteessä VII, jonka otsikko on ”Ainesosien ilmoittaminen ja merkitseminen”, on muun muassa E osa, jonka otsikko puolestaan on ”Koostettujen ainesosien ilmoittaminen” ja jossa säädetään seuraavaa:

”1. Koostettu ainesosa voidaan ilmoittaa lakisääteisellä tai käyttöön vakiintuneella nimityksellään kokonaispainon edellyttämällä paikalla ainesosaluettelossa siten, että ainesosaa välittömästi seuraa luettelo sen ainesosista.

2. Rajoittamatta 21 artiklan soveltamista, koostettujen ainesosien ainesosaluettelo ei ole pakollinen:
   a) jos koostetun ainesosan koostumus on määritelty voimassa olevissa unionin säännöksissä ja jos koostetun ainesosan osuus on alle 2 prosenttia valmiista tuotteesta; – –

– –
   c) jos koostettu ainesosa on elintarvike, jonka osalta ei unionin säännöksissä vaadita ainesosaluetteloa.”

Direktiivi 2000/36

17 Direktiivin 2000/36 johdanto-osan seitsemännessä ja kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(7) Sisämarkkinoiden yhtenäisyyden takaamiseksi on kaikkien tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien suklaatuotteiden voitava liikkua vapaasti [unionissa] tämän direktiivin liitteen I määräysten mukaisin myyntinimityksin.

(8) Kuluttajille myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1978 annetussa neuvoston direktiivissä 79/112/ETY [(EYVL 1979, L 33, s. 1)] vahvistettujen elintarvikkeiden merkintöjä koskevien yleisten sääntöjen nojalla on mainitun direktiivin 6 artiklan mukaisesti tehty pakolliseksi erityisesti ainesosaluettelon laatiminen. Nyt säädettävässä direktiivissä ulotetaan direktiivin 79/112/ETY soveltamisala koskemaan kaakao- ja suklaatuotteet, jotta kuluttajalle annettaisiin oikeaa tietoa.”

18 Direktiivin 2000/36 3 artiklan 1 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Direktiiviä 79/112/ETY sovelletaan liitteessä I määriteltyihin tuotteisiin seuraavin edellytyksin:

1) Liitteessä I luetellut myyntinimitykset on varattava ainoastaan liitteessä tarkoitetuille tuotteille, ja nimityksiä on käytettävä kaupassa osoittamaan näitä tuotteita.

Kuitenkin sen jäsenvaltion säännösten ja vakiintuneiden käytäntöjen mukaisesti, jossa tuote myydään kuluttajalle, näitä myyntinimityksiä voidaan käyttää myös täydentävästi osoittamaan muita tuotteita, joita ei voida sekoittaa liitteessä I määriteltyihin tuotteisiin.”

19 Direktiivin 2000/36 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot eivät saa antaa liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden osalta sellaisia kansallisia säännöksiä, joista ei säädetä tässä direktiivissä.”

20 Kyseisen direktiivin liite I, jonka otsikko on ”Tuotteiden myyntinimitykset, määritelmät ja ominaisuudet”, sisältää A osan, jonka otsikko puolestaan on ”Myyntinimitykset ja määritelmät”. Mainitun A osan 2 kohdan c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Suklaajauhe

tarkoittaa tuotetta, joka koostuu kaakaojauheen sekä sokereiden seoksesta, jossa on vähintään 32 prosenttia kaakaojauhetta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

21 Tesco-konserni on Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunut monikansallinen vähittäismyyjä, jolla on supermarketteja muun muassa Tšekissä. Sen tšekkiläinen tytäryhtiö piti Tšekissä sijaitsevissa liikkeissään tiettyjä elintarvikkeita kaupan tuotenimellä Monte. Kyseessä olevien tuotteiden, jotka ovat 220 gramman Monte maitosuklaajälkiruoka, joka sisältää hasselpähkinää, 100 gramman Monte maitosuklaajälkiruoka ja 200 millilitran Monte maitosuklaajuoma, joka sisältää hasselpähkinää, merkinnöissä oli ainesosaluettelo, jossa mainittiin čokoládový prášek (suklaa jauheena) täsmentämättä sen koostumusta.

22 Státní zemědělská a potravinářská inspekce, inspektorát v Brně (Tšekin maatalous- ja elintarviketarkastuslaitos, Brnon tarkastuslaitos) määräsi 27.5.2016, että Tescon on poistettava kyseessä olevat tuotteet Tšekissä sijaitsevista liikkeistään, ja kielsi Tescoa pitämästä kyseisiä tuotteita kaupan. Se tukeutui siihen, että mainittujen tuotteiden merkinnöissä mainittiin ”čokoládový prášek” (suklaa jauheena) täsmentämättä sen ainesosia, mikä on vastoin asetuksen N:o 1169/2011 9 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, luettuna yhdessä asetuksen 18 artiklan 1 ja 4 kohdan kanssa. Maatalous- ja elintarviketarkastuslaitoksen mukaan direktiivin 2000/36 liitteessä I olevan A osan 2 kohdan c alakohdasta ilmenee lisäksi, että tšekin kielellä on käytettävä ilmaisua ”čokoláda v prášku” (suklaajauhe) eikä ”čokoládový prášek” (suklaa jauheena).

23 Tescon tehtyä oikaisuvaatimuksen maatalous- ja elintarviketarkastuslaitos kumosi kahdella 6.6.2016 tehdyllä erillisellä päätöksellä 27.5.2016 toteutetut toimenpiteet. Kyseinen tarkastuslaitos kumosi ensimmäisellä päätöksellä kiellon, joka koski kyseessä olevien tuotteiden pitämistä kaupan, ja toisella päätöksellä määräyksen kyseisten tuotteiden poistamisesta kaikista Tšekissä sijaitsevista liikkeistä.

24 Nopeutetussa uudelleentarkastelumenettelyssä ústřední inspektorát Státní zemědělské a potravinářské inspekce (Tšekin maatalous- ja elintarviketarkastuslaitoksen tarkastuskeskus) kuitenkin muutti kahdella 2.2.2017 tekemällään päätöksellä maatalous- ja elintarviketarkastuslaitoksen 6.6.2016 tekemiä päätöksiä ja hylkäsi Tescon oikaisuvaatimuksen.

25 Ministerstvo zemědělství (maatalousministeriö) hylkäsi kahdella 21.4.2017 tekemällään päätöksellä Tescon muutoksenhaun nopeutetussa uudelleentarkastelumenettelyssä tehdyistä päätöksistä.

26 Tesco nosti näistä päätöksistä kanteen Krajský soud v Brněssä (Brnon maakunnallinen tuomioistuin, Tšekki) ja väitti, että asetuksen N:o 1169/2011 liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohdan mukaista poikkeusta sovelletaan myös čokoládový prášekiin (suklaa jauheena), koska kyseinen ilmaus vastaa sisällöltään ilmausta čokoláda v prášku (suklaajauhe).

Päätelmä, jonka mukaan merkitystä on ainoastaan direktiivin 2000/36 tšekinkielisellä versiolla, on Tescon mukaan unionin oikeuden toimintaperiaatteiden vastainen, koska unionin oikeuden säännöksen kaikki kieliversiot ovat yhtä todistusvoimaisia.

27 Krajský soud v Brně hylkäsi mainitun kanteen 26.2.2019 antamallaan tuomiolla, jossa se katsoi, että direktiivin 2000/36 liitteen I kussakin kieliversiossa oleva nimitys on sitova.

28 Tesco teki tästä tuomiosta kassaatiovalituksen Nejvyšší správní soudiin (ylin hallintotuomioistuin, Tšekki). Nejvyšší správní soud kumosi 11.7.2019 antamallaan tuomiolla valituksenalaisen tuomion ja palautti asian maakunnalliseen tuomioistuimeen uudelleen ratkaistavaksi.

29 Krajský soud v Brně, jonka käsiteltäväksi asia saatettiin toistamiseen, huomauttaa, että sekä direktiivillä 2000/36 että asetuksella N:o 1169/2011 pyritään edistämään kuluttajansuojaa. Krajský soud v Brněn mukaan on näin ollen tärkeää, että talouden toimijat käyttävät kussakin jäsenvaltiossa sitä nimitystä, josta unionin lainsäätäjä on säätänyt kielellä, jota kyseisessä jäsenvaltiossa ymmärretään helposti.

30 Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, joka koskee unionin säännösten eri kieliversioiden välisten erojen ratkaisemista, ei sovelleta nyt käsiteltävässä asiassa. Kyseisen tuomioistuimen mukaan direktiivin 2000/36 kieliversiot eivät nimittäin millään tavalla poikkea toisistaan riippumatta siitä, onko yhdellä ainesosalla yksi tai useampi nimitys eri kieliversioissa. Kyseisen tuomioistuimen mukaan on kyse sitovien nimitysten itsenäisistä luetteloista, joista kukin on laadittu virallisella kielellä ja jotka koskevat kuluttajille tarkoitettuja tuotteita siinä jäsenvaltiossa, jossa kyseessä olevaa virallista kieltä käytetään. Myös 14.6.2017 annettua tuomiota TofuTown.com (C-422/16, EU:C:2017:458), johon Nejvyšší správní soud tukeutui, voidaan tulkita siten, että sitovista nimityksistä ei voida käyttää synonyymejä tai käännöksiä.

31 Tässä tilanteessa Krajský soud v Brně päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [asetuksen N:o 1169/2011] liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohtaan sisältyvää sääntöä tulkittava siten, että Tšekin markkinoiden loppukuluttajalle tarkoitetun elintarvikkeen ainesosaluettelossa voidaan ilmoittaa [direktiivin 2000/36] liitteessä I olevan A osan 2 kohdan c alakohdassa määritetty koostettu ainesosa ilman sen ainesosien merkitsemistä vain siinä tapauksessa, että koostettu ainesosa vastaa sanatarkasti [direktiivin 2000/36] liitteen I tšekinkielistä versiota?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

32 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 1169/2011 liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että talouden toimija vapautetaan jäsenvaltion alueella kaupan pidettävien tuotteiden merkintöjen osalta velvollisuudesta luetella kaikki ne ainesosat, joista kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettu koostettu ainesosa koostuu, ainoastaan siinä tapauksessa, että kyseinen koostettu ainesosa, jolla on direktiivin 2000/36 liitteessä I olevassa A osassa tarkoitettu myyntinimitys, ilmoitetaan ainesosaluettelossa kyseessä olevan jäsenvaltion kieliversiossa olevalla myyntinimityksellä.

33 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, tämä kysymys on esitetty riita-asiassa, joka on syntynyt Tescon pitäessä kaupan tiettyjä elintarvikkeita Tšekissä siten, että näiden elintarvikkeiden valmistuksessa käytettävää suklaajauhetta ei ole mainittu kyseisten tuotteiden ainesosaluettelossa sillä nimityksellä, joka tällaisella koostetulla ainesosalla on direktiivin 2000/36 liitteen I tšekinkielisessä versiossa ja joka on ”čokoláda v prášku”. Tesco korvasi tämän nimityksen omalla tšekinkielisellä käännöksellään, jonka se teki kyseisen liitteen muista kieliversioista, kuten saksankielisestä versiosta ”Schokoladenpulver” ja puolankielisestä versiosta (joka sisältää ilmaisut ”proszek czekoladowy” ja ”czekolada w proszku”). Näiden käännösten johdosta kyseisen koostetun ainesosan ilmoittamisessa käytettiin ilmaisua ”čokoládový prášek” (suklaa jauheena).

34 Aluksi on ensinnäkin muistutettava, että direktiivillä 2000/36 on sisämarkkinoiden yhtenäisyyden takaamiseksi täysin yhdenmukaistettu elintarvikkeena käytettävien kaakao- ja suklaatuotteiden myyntinimitykset. Direktiivin 2000/36 liitteessä I säädetyt myyntinimitykset ovat kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 alakohdan mukaan sekä sitovia että varatut mainitussa liitteessä luetelluille tuotteille. Direktiivin 2000/36 4 artiklassa kielletään lisäksi jäsenvaltioita antamasta mainitussa liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden osalta sellaisia kansallisia säännöksiä, joista kyseisessä direktiivissä ei säädetä, joten on katsottava, että mainitulla direktiivillä on luotu sitova ja tyhjentävä myyntinimitysjärjestelmä (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2010, komissio v. Italia, C-47/09, EU:C:2010:714, 29 ja 36 kohta).

35 Toiseksi direktiivin 2000/36 liitteessä I olevan A osan 2 kohdan c alakohdasta, luettuna yhdessä kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 alakohdan ja johdanto-osan seitsemännen perustelukappaleen kanssa, ilmenee, että tuote, joka koostuu kaakaojauheen sekä sokereiden seoksesta, jossa on vähintään 32 prosenttia kaakaojauhetta, on kyseistä direktiiviä sovellettaessa nimitettävä suklaajauheeksi.

36 Tästä seuraa, että jos pääasiassa kyseessä oleva koostettu ainesosa täyttää edellytykset sen nimittämiseksi direktiivin 2000/36 liitteessä I olevan A osan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetuksi suklaajauheeksi, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava, tästä koostetusta ainesosasta on käytettävä kaupassa nimitystä suklaajauhe.

37 Tätä päätelmää tukee se, että direktiivin 2000/36 liitteessä I olevan A osan 2 kohdan c alakohdassa oleva nimitys suklaajauhe on asetuksen N:o 1169/2011 2 artiklan 2 kohdan n alakohdassa tarkoitettu virallinen nimi, josta säädetään kyseiseen elintarvikkeeseen sovellettavissa unionin säännöksissä. Tällaista nimeä on käytettävä koko unionin alueella kyseisen asetuksen 17 ja 18 artiklan mukaisesti. Mainitun asetuksen 15 artiklan 1 kohdan mukaan nimen on lisäksi oltava elintarvikkeessa kielellä, jota kuluttajat niissä jäsenvaltioissa, joissa elintarviketta pidetään kaupan, ymmärtävät helposti.

38 Toiseksi on todettava, että asetuksen N:o 1169/2011 9 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 18 artiklan 1 kohdan mukaan ainesosaluettelon, joka elintarvikkeissa on oltava, on sisällettävä kaikki elintarvikkeen ainesosat painon mukaan alenevassa järjestyksessä sellaisina kuin ne ilmoitettiin niiden käyttöhetkellä elintarvikkeen valmistusprosessissa.

39 Asetuksen N:o 1169/2011 liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohdan mukaan koostettujen ainesosien ainesosaluettelo voidaan kuitenkin jättää pois, jos koostetun ainesosan koostumus on määritelty voimassa olevissa unionin säännöksissä ja jos koostetun ainesosan osuus on alle 2 prosenttia valmiista tuotteesta.

40 Tältä osin tämän tuomion 36 ja 37 kohdasta ilmenee, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen koostetun ainesosan koostumukseen sisältyvien ainesosien poisjättäminen on sallittua vain, jos koostettu ainesosa mainitaan sillä nimityksellä, joka sillä on unionin oikeuden säännösten nojalla, ja kielellä, jota kuluttajat niissä jäsenvaltioissa, joissa elintarviketta pidetään kaupan, ymmärtävät helposti. Nyt käsiteltävässä asiassa on siis ilmeistä, että asetuksen N:o 1169/2011 liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohdassa säädetyn poikkeuksen soveltaminen edellyttää, että Tšekissä kaupan pidettävien elintarvikkeiden merkinnöissä oleva koostettu ainesosa mainitaan sen tšekinkielisellä nimityksellä.

41 Kolmanneksi on tarkasteltava, voidaanko asetuksen N:o 1169/2011 liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohdassa säädettyä poikkeusta soveltaa myös pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa talouden toimija ei ole käyttänyt direktiivin 2000/36 liitteen I tšekinkielisestä versiosta ilmenevää koostetun ainesosan nimitystä vaan on korvannut sen tästä nimityksestä, sellaisena kuin se ilmenee liitteen I muista kieliversioista, itse tekemällään tšekinkielisellä käännöksellä.

42 Tässä yhteydessä on ensinnäkin todettava, että asetuksen N:o 1169/2011 liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohtaa on tulkittava suppeasti, koska siinä otetaan käyttöön poikkeus säännöstä, jonka mukaan kaikki elintarvikkeen ainesosat on mainittava sen ainesosaluettelossa.

43 Toiseksi on korostettava, että kuten asetuksen N:o 1169/2011 1 artiklan 1 kohdasta ja 3 artiklan 1 kohdasta, luettuina yhdessä asetuksen johdanto-osan ensimmäisen, kolmannen ja neljännen perustelukappaleen kanssa, ilmenee, kyseisellä asetuksella pyritään muun muassa varmistamaan kuluttajansuojan korkea taso elintarviketietojen osalta ottaen huomioon kuluttajien erilaiset käsitykset (tuomio 1.10.2020, Groupe Lactalis, C-485/18, EU:C:2020:763, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Asetuksen N:o 1169/2011 3 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä asetuksen johdanto-osan kolmannen ja neljännen perustelukappaleen kanssa, mukaan kyseisellä asetuksella pyritään varmistamaan, että tietojen antaminen kuluttajille mahdollistaa sen, että he voivat tehdä tietoon perustuvia valintoja (ks. vastaavasti tuomio 12.11.2019, Organisation juive européenne ja Vignoble Psagot, C-363/18, EU:C:2019:954, 53 kohta).

45 Asetuksen N:o 1169/2011 johdanto-osan 17 perustelukappaleesta ilmenee erityisesti, että elintarvikkeiden koostumusta koskevien tietojen pakollisuus on tarpeen, jotta ”kuluttajat pystyvät tunnistamaan elintarvikkeen, käyttämään sitä tarkoituksenmukaisesti ja tekemään valintoja, jotka soveltuvat heidän yksilöllisiin ruokavaliotarpeisiinsa”.

46 Tällainen tavoite edellyttää, että elintarvikkeita koskevat tiedot ovat oikeita, neutraaleja ja objektiivisia (ks. vastaavasti tuomio 22.9.2016, Breitsamer und Ulrich, C-113/15, EU:C:2016:718, 69 kohta ja tuomio 1.10.2020, Groupe Lactalis, C-485/18, EU:C:2020:763, 44 kohta). Nämä tiedot eivät myöskään saa olla omiaan johtamaan kuluttajaa harhaan erityisesti elintarvikkeen luonteen, yksilöitävyyden, ominaisuuksien, koostumuksen, määrän, säilyvyyden, alkuperämaan tai lähtöpaikan ja valmistus- tai tuotantomenetelmän osalta (tuomio 4.6.2015, Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände, C-195/14, EU:C:2015:361, 31 kohta).

47 Tällainen tavoite vaarantuisi vakavasti, jos talouden toimijat voisivat silloin, kun niiden on käytettävä koostetun ainesosan myyntinimitystä, sellaisena kuin siitä säädetään unionin säännöksissä, olla käyttämättä kyseisen ainesosan nimitystä, sellaisena kuin se esiintyy kyseisten säännösten siinä kieliversiossa, joka on asian kannalta merkityksellinen, ja kääntää vapaasti sen ilmaisun, jota ainesosasta käytetään säännösten muissa kieliversioissa.

48 Kuten julkisasiamies pääasiallisesti toteaa ratkaisuehdotuksensa 63 ja 71 kohdassa, kuluttajat eivät voi tällaisten vapaiden käännösten perusteella varmuudella saada tietoa tällaisen koostetun ainesosan koostumuksesta pelkästään lukemalla maininnan koostumuksesta sen elintarvikkeen ainesosaluettelosta, johon ainesosa sisältyy.

49 Nyt käsiteltävässä asiassa on erityisesti korostettava, että ainoastaan ilmaisusta ”čokoláda v prášku” (suklaajauhe) on täsmällinen määritelmä direktiivin 2000/36 liitteessä I olevan A osan 2 kohdan c alakohdassa. Sitä vastoin ilmaisulle ”čokoládový prášek” (suklaa jauheena) ei ole unionin säännöksissä tällaista määritelmää.

50 Se, että – kuten Tesco on unionin tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamassaan kirjallisessa vastauksessa korostanut – pääasiassa kyseessä oleva koostettu ainesosa sisältää kaakaota sekä sokeria ja että siinä on vähintään 32 prosenttia kaakaojauhetta ja että se siten täyttää kaikilta osin direktiivin 2000/36 liitteessä I asetetut vaatimukset, jotta se voitaisiin luokitella suklaajauheeksi, ei muuta sitä tosiseikkaa, että nyt käsiteltävässä asiassa ainoastaan kyseisen koostetun ainesosan nimitys, sellaisena kuin se mainitaan direktiivin 2000/36 liitteen I tšekinkielisessä versiossa, voi täyttää vaatimukset, jotka koskevat kuluttajille annettavia asianmukaisia tietoja.

51 Lisäksi jos talouden toimijoille annettaisiin mahdollisuus mainita sellainen koostettu ainesosa, jolla on direktiivin 2000/36 mukainen myyntinimitys, kääntämällä nimitys vapaasti kyseisen direktiivin muista kieliversioista, tämä haittaisi tämän tuomion 34 kohdassa kuvattua direktiivillä toteutettua myyntinimitysten täyttä yhdenmukaistamista. Tästä nimittäin seuraisi, että elintarvikkeen ainesosaluettelossa voitaisiin mainita direktiivin 2000/36 liitteessä I tarkoitettu koostettu ainesosa sellaisella nimityksellä, jota ei ole yhdessäkään kyseisen liitteen kieliversiossa ja joka näin ollen poikkeaisi tässä direktiivissä säädetystä virallisesta nimityksestä.

52 Tältä osin on vielä syytä lisätä, että unionin oikeuden säännöksen eri kieliversioiden vastaavuusperiaatteen huomioon ottaminen ei voi johtaa siihen, että talouden toimijan sallittaisiin olla käyttämättä mitään näistä versioista. Tämän tuomion 47 kohdassa esitetty toteamus ei myöskään aseta kyseenalaiseksi periaatetta, jonka mukaan unionin oikeuden säännöksen erikielisten versioiden poiketessa toisistaan yhtäkään niistä ei tule asettaa etusijalle. Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 44 kohdassa, pelkästään se seikka, että kyseessä olevalle koostetulle ainesosalle on eri kieliversioissa erilaiset nimitykset, kun joissakin kieliversioissa käytetään vain yhtä nimitystä ja toisissa taas useita, ei tarkoita kieliversioiden poikkeavan toisistaan.

53 Esitettyyn kysymykseen on kaiken edellä esitetyn perusteella vastattava, että asetuksen N:o 1169/2011 liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että talouden toimija vapautetaan jäsenvaltion alueella kaupan pidettävien tuotteiden merkintöjen osalta velvollisuudesta luetella kaikki ne ainesosat, joista kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettu koostettu ainesosa koostuu, ainoastaan siinä tapauksessa, että kyseinen

koostettu ainesosa, jolla on direktiivin 2000/36 liitteessä I olevassa A osassa tarkoitettu myyntinimitys, ilmoitetaan ainesosaluettelossa kyseessä olevan jäsenvaltion kieliversiossa olevalla myyntinimityksellä.

Oikeudenkäyntikulut

54 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 liitteessä VII olevan E osan 2 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että talouden toimija vapautetaan jäsenvaltion alueella kaupan pidettävien tuotteiden merkintöjen osalta velvollisuudesta luetella kaikki ne ainesosat, joista kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettu koostettu ainesosa koostuu, ainoastaan siinä tapauksessa, että kyseinen koostettu ainesosa, jolla on elintarvikkeena käytettävistä kaakao- ja suklaatuotteista 23.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/36/EY liitteessä I olevassa A osassa tarkoitettu myyntinimitys, ilmoitetaan ainesosaluettelossa kyseessä olevan jäsenvaltion kieliversiossa olevalla myyntinimityksellä.

Allekirjoitukset